

УДК 332.122:379.84

Софія ШТОЙКО, Юлія ЧИКАЙЛО

Львівський державний університет фізичної культури

**ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ
ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ПЕРЕМИШЛЯНСЬКОГО РАЙОНУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Туризм як одна із галузей господарства орієнтується на використанні природних та культурно-історичних ресурсів, їх потенціалу. Це сприяє міграції населення до місць зосередження туристичних ресурсів; залученню в господарський обіг невикористаних раніше природних й культурних комплексів та їхніх елементів, комплексному їх використанню й антропогенному впливові на них. Наявність туристичних ресурсів сприяє формуванню туристичного бізнесу в тому чи іншому регіоні, який передбачає капітал, технології, трудові, природні та культурно-історичні ресурси туризму.

Визначення напрямів та перспектив розвитку туристично-рекреаційного потенціалу території неможливе без виявлення географічного потенціалу, оцінювання сучасного стану та можливостей інтенсифікації його використання, оцінювання чинників, що стримують розвиток туризму в регіоні, підготовки та реалізації перспективної моделі територіальної організації туристичної сфери регіону та ін [4].

Для аналізу туристично-рекреаційного потенціалу необхідно з'ясувати наявність цікавих об'єктів історичного спадку: монастирів, сільських храмів, пам'яток археології, місць історичних битв, пам'ятних місць, пов'язаних з цікавими історичними подіями, збережених архітектурних центрів сіл та інших поселень, унікальних природних об'єктів, сільських та монастирських парків, старих млинів, дамб на річках, древніх водних шляхів, старовинних алей та окремих дерев, красивих та привабливих для відпочинку озер, долин, унікальних валунів, джерел, святих джерел, місць, обраних населенням для відпочинку самостійно: ділян річок з тінистими алеями, місцями для наметових містечок, ділянки озерних приберегових зон, лісові ма-

сиви, що використовують для збору ягід, лісопарки для відпочинку і прогулянок тощо [3].

Різні види туризму – пішохідний, автомобільний, кінний мають найбільші перспективи для розвитку за наявності засобів зв'язку. Використовуючи їх, можна запропонувати нові маршрути.

Туристично-рекреаційний потенціал за структурою поділяють на дві групи – туристичні ресурси та туристичну інфраструктуру, що, своєю чергою, містять відповідні підгрупи. Під цим поняттям розуміють сукупність природних, культурно-історичних та соціально-економічних передумов для організації туристичної діяльності на певній території.

Туристично-рекреаційний потенціал Перемишлянського району Львівської області потребує детальнішого висвітлення, адже він надалі визначатиме специфіку розвитку туризму близького до районного центру, формування пріоритетних напрямків інвестиційної політики.

Господарський комплекс Перемишлянського району слабо розвинутий. У його економіці провідне місце посідає сільське господарство. Традиційним та найцікавішим в організації туризму, зокрема сільського зеленого, чим славиться Перемишлянський район, є природознавчий туризм, фольклорний, історико-етнографічний тощо. Сільський зелений туризм характеризують як «відкритий простір», «близькість природи», «радість життя», «свобода руху». Цьому виду туризму надають перевагу особи, що зацікавлені працею у сільському господарстві, ремеслами, звичаями чи святкуваннями. На організацію такої форми відпочинку впливають природні ресурси конкретного середовища, які визначають стиль життя місцевої громади і впливають на формування іміджу кожного села, його культура, духовна спадщина, традиції, місця для ночівлі з визначеним стандартом харчування; сфера послуг; інформація стосовно туристичних трас, святкувань та розваг, виробничо-комунікаційна інфраструктура [1].

Перемишлянський ландшафт є однією з груп ландшафтів, які відносяться до Опільської фізико-географічної області. Важливими функціями ландшафтів цієї зони є оздоровчі і природоохоронні. Частиною території району проходить Головний європейський вододіл.

За характером фізико-географічних умов річки досліджуваної території мають широкі долини з пологими схилами. Швидкість течії становить від 0,2 до 0,3 м/с і тільки під час повені зростає до 1 м/с.

У басейнах річок багато балок і ярів. Річкові долини мають широкі заплави, які перетворені на ставки. Найбільші з них – Дусанівські, Перемишлянські, Свірзькі, Липовецькі. Штучні водойми використовуються для розведення риби, полювання, відпочинку.

На території Перемишлянського району відомі такі типи підземних вод: прісні, мінералізовані, мінеральні, поширення яких зумовлене геологічною будовою.

Прісні води приурочені до четвертинних відкладів та корінних порід і є основним джерелом водопостачання як сільських, так і міських населених пунктів.

Своєрідну групу серед підземних вод утворюють мінеральні води. Це сірководневі води с. Кореличі, а також води с. Іванівки, які ще не використовуються.

Достатня лісистість, мальовничість ландшафту, наявність унікальних ділянок колись «дикої» природи, багатство рослинного і тваринного світу, різноманітність форм рельєфу, значна кількість річок, відносна чистота природних вод визначають особливу цінність ландшафтних рекреаційних ресурсів.

Кліматичні умови Перемишлянського району дають змогу займатися активною туристичною діяльністю упродовж цілого року.

Мисливський туризм у районі можливий завдяки наявності чотирьох мисливських господарств, в яких ведеться підгодівля диких тварин, їх розмноження, боротьба з браконьерством і лімітоване полювання.

На території району є чотири об'єкти природно-заповідного фонду: ландшафтні заказники місцевого значення – «Романівський», «Свірзький»; парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва – «Парк ХІХ століття» м. Бібрки площею 1,5 га та ботанічна пам'ятка природи – «Група вікових дубів і лип».

Винятково цікавим історико-культурним об'єктом території району можна віднести ренесансний замок у с. Свірж. Розташований на північний схід від села на дещо відокремленому підвищенні в мальовничій місцевості, майже довкола оточений озерами. Це особливий вид замку – оборонний палац, що гармонійно поєднує простоту і вишуканість. Він має прямокутну форму з в'їзною вежею посередині і чотирима вежами по кутах. Камінний портал в'їзної брами є багато оздобленим. Крізь стіни будівлі проглядають бійниці. Замок складається з двох дитинців,

що розділені між собою: більший – житловий, менший – господарський. Господарська частина має окрему браму. На пагорбі, що поруч, старий парк з'єднується з замком довгим мостом над ровом на двох високих камінних опорах.

Головними чинниками впливу на формування рекреаційного іміджу агротуристичної території слід є туристично-рекреаційні ресурси регіону, способи організації дозвілля, ставлення господарів і місцевого населення до туристів, туристичні шляхи, відповідність ціни за послуги їх якості. Умови проживання та харчування не мають вирішального значення в момент вибору туристом пропозиції відпочинку в селі. Проте існує низка психологічних моментів, які необхідно передбачити у кожній пропозиції, серед них – зручність, оригінальність, розваги [2].

Села, громади яких беруться за організацію зеленого туризму, повинні переглянути своє ставлення до умов упорядкування території й побуту. Адже рекламною «візитівкою» для туристів найчастіше виступає не сама агрооселя, а загалом сільське середовище, його внутрішній вигляд і благоустрій, поведінка людей.

З огляду на результати проведеного аналізу розвитку сільського зеленого туризму на території Перемишлянщини необхідно, щоб на регіональному та локальному рівнях інтереси суб'єктів сільського відпочинку представляли регіональні осередки (центри) сільського відпочинку і здійснювали інформування про відпочинкові можливості, працювали над його іміджем, та контролювали якість надання туристичних послуг сільськими господарями, вивчали та використовували практичний досвід з організації і приймання відпочивальників у садибах господарів іншого району, проводили інформаційні рекламні акції із сільського туризму.

Для подальшого розвитку туристично-рекреаційного комплексу Перемишлянського району необхідні значні інвестиції в будівництво доріг, готелів, комунікацій, нових форм туризму і відпочинку. Розвиток сільського туризму може стати основою соціально-економічного розвитку й допоможе залучити більшу кількість туристів і, як наслідок, можна створювати нові робочі місця у сфері соціально-культурного сервісу туризму.

Список використаних джерел

1. Зінько Ю. В. Рекреаційна оцінка рельєфу та його трансформації в Українських Карпатах / Ю. В. Зінько, І. С. Гнатяк // Сучасні проблеми і тенденції розвитку географічної науки : матеріали Міжнар. конф. до 120-річчя географії у Львів. ун-ті 24–26 вересня 2003 р. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. – С. 241–243.
2. Канюса А. М. Наукові та громадські форми історичного краєзнавства на Поділлі (кін. 50-х – 80-і рр. XX ст.) : автореф. дис. ... канд. істор. наук. (07.00.01) / А. М. Канюса. – Донецьк, 2001. – 19 с.
3. Рекреаційний потенціал Львівської області та стратегія його освоєння / В. С. Кравців, Б. М. Матолич, О. І. Гулич, В. О. Палюга // Регіональна економіка. – 2002. – № 2. – С. 133–143.
4. Криховецький І. Стан і перспективи розвитку туризму в Україні / І. З. Криховецький // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – № 3. – С. 37–38.